

Vorbereiding 27.2: David verslaat Goliath

SCHRIFTGEDEELTE

1 Samuël 17

THEMA

David verslaat Goliath

EXEGESE

1 Samuël 17

Vers 1-3 Nadat Saul hen eerder verpletterend heeft verslagen, proberen de Filistijnen jaren later opnieuw Israël te onderwerpen. De plaats waar ze zich legeren is de toegangsweg naar het hart van het grondgebied van Juda. Beide legers legeren zich op een berghelling, terwijl het dal zich er tussenin bevindt. Om aan te vallen moet men door het dal, waarmee men zich kwetsbaar opstelt.

Vers 4-11 Vanuit die patstelling treedt de drie meter lange Goliath in het niemandsland naar voren. Zijn wapenrusting weegt bijna 80 kilo. Zijn speer, die bijna 10 kilo weegt, is net zoals een weversboom omwikkeld met een leren riem (vergelijk het hedendaagse 'intapen'). Kortom, Goliath maakt een onoverwinbare indruk. Het idee van een tweekamp kwam vaker voor in dergelijke oorlogen (2 Samuël 2:14-16), om een bloedbad te voorkomen. Nu niemand het tegen deze geweldenaar durft op te nemen, wordt het moreel van Israëls leger steeds verder verzwakt. Ook Saul, notabene de koning(!), durft de eer van Israël en de God van Israël niet te verdedigen.

Vers 12-16 De bijbelschrijver herinnert de lezer aan David. Zijn oudste broers vertegenwoordigen hun oude vader in de oorlog. Eveneens als in het vorige hoofdstuk, valt de tegenstelling op tussen enerzijds de grote koning Saul en de grote broers van David, en anderzijds de jonge David die op de schapen past. In dit verschil past ook de harde opmerking van Eliab (vers 28). De grote mannen blijven echter maar liefst 40 dagen bevreesd naar Goliath staan kijken. 40 is in de Bijbel altijd een getal dat volledigheid aanduidt. Het betekent hier dus dat de Israëlitische mannen, inclusief Saul, alle tijd hebben gehad om Goliath tegemoet te treden, maar het duidelijk niet durven.

Vers 17-24 Isai's geschenk dient vooral om meeleven met het leger tot uitdrukking te brengen. Het 'pand' dat David mee terug moet nemen, geeft de garantie dat de broers nog

leven. De afstand die David moet afleggen bedraagt ongeveer 20 kilometer. De 'wagenburg' is de buitenste verdedigingslinie van het kamp. Het leger is op het moment van Davids aankomst net bezig de dagelijkse posities in te nemen. Vanwege de patstelling kan David rustig de slagorde doorgaan op zoek naar zijn broers. Zoals vanuit vers 16 verwacht had kunnen worden, komt Goliath ook deze ochtend zijn uitdaging herhalen. 'Vluchten' betekent hier niet dat het leger op de loop gaat, maar dat ze angstig terugdeinzen.

Vers 25-27 De soldaten zeggen 'gijlieden', dus meervoud. Ze spreken dus David niet persoonlijk aan, maar spreken met elkaar. Uit de grote beloning is wel duidelijk hoezeer Saul met de situatie omhoog zit. 'Zijns vaders huis vrijmaken' betekent dat zijn familie geen belasting en herendiensten aan de koning hoeft te betalen. Davids eerste interesse ligt niet bij de grote beloning, maar bij het onvoorstelbare wat hier gebeurt. Hij stelt het scherp: Goliath is niet bezig zomaar een leger te beschimpen; hij bespot de legers van de levende God!

Vers 28-30 Eliab durft zelf niet met Goliath te vechten, en het optreden van David benadrukt dat. Daarom vaart Eliab geïrriteerd tegen David uit. David blijft waardig en scheldt niet terug. Hij gaat wel door met informatie inwinnen. Zo groeit de overtuiging dat hij het gevecht met Goliath aan moet gaan.

Vers 31-37 David biedt Saul de man die hij zoekt. Saul stelt de menselijke vraag of David wel weet waar hij aan begint. Davids antwoord getuigt van onvoorstelbaar groot vertrouwen op de HEERE. De daden die David opsomt zijn al indrukwekkend, leeuwen en beren waren gevreesde dieren, maar David geeft alle eer aan de HEERE. In vertrouwen op Hem mag hij nu ook de arme schapen van Israël verlossen van dit Filistijnse beest. Davids Godsvertrouwen straalt af op Saul.

Vers 38-47 Sauls wapenrusting is voor David onbruikbaar, omdat hij daar geen ervaring mee heeft. David vertrouwt volledig op de HEERE, maar dat ontslaat hem niet van de verantwoordelijkheid zich goed voor te bereiden. Dan naderen beide kampvechters elkaar. Door Davids verschijning voelt Goliath zich totaal niet serieus genomen. Een hond was in die tijd een minderwaardig schepsel. David draagt geen gevechtsgewaad en mist duidelijk elke gevechtservaring. Goliath spreekt over 'stokken'. Hij heeft blijkbaar alleen oog voor de staf, maar ziet Davids gevaarlijkste wapen, de slinger, over het hoofd. Tegenover Goliaths gespot klinkt Davids machtige geloofsbelijdenis. Niet de wapens, niet de machtige uitrusting, maar de HEERE der heerschers bepaalt hier de uitkomst. Dit is uiteindelijk geen strijd tussen Goliath en David, maar de strijd tussen Satan en de God van Israël! En de uitkomst van die strijd ligt vast.

Vers 48-50 Beide mannen gaan tot de aanval over. Davids steen, door Goddelijke Hand bestuurd, treft Goliath frontaal op zijn voorhoofd. Daar ligt hij nu. De machtige krijgsman is schandelijk overwonnen door iemand die niet eens een zwaard draagt. Zo zal ook eens de machtige draak worden overwonnen door een zwak en onschuldig ogend dier: het Lam (Openbaring 17:14)

Vers 51-53 De bewusteloze Goliath wordt met zijn eigen zwaard definitief gedood. De Filistijnen zijn zo verbijsterd dat ze zonder verzet te bieden wegvlugten. Aan de afspraak (vers 9) wordt niet meer gedacht.

Vers 54-58 Vers 54 vertelt wat David later met het hoofd heeft gedaan. Vers 55 geeft een kleine terugblik op een gebeurtenis die nog voor de slag heeft plaatsgevonden. Saul kende David wel als persoon, maar wist van zijn familieomstandigheden blijkbaar weinig af. Nu is hij daar, misschien vanwege de belofte van vers 25, verder in geïnteresseerd.

GELOOFSLEER

HC vraag 99	Het derde gebod; de Naam van God niet lasteren
HC vraag 117	Wat een gebed is wat God wil verhoren
HC vraag 127	Gebed om verlossing van de boze

GEBEDSPUNTEN

- Bid dat we in alle omstandigheden op de Heere vertrouwen.
- Vraag aan de kinderen of ze weleens iemand horen vloeken en hoe ze daarop reageren. Vraag om wijsheid om te reageren in zulke situaties.
- Belijd dat we tegen alle geboden zondigen, ook tegen het derde gebod. Vraag om vergeving.

PSALM- EN LIEDLIJST

Psalm 18:12	Gij hebt mij, HEER', met kracht omgord tot strijden
Psalm 20:4 en 5	Op wagens, paarden en op helden
Psalm 27:2	Al zie ik zelfs een leger mij omringen
Psalm 72:11	Zijn Naam moet eeuwig' eer ontvangen
Psalm 89:8	Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht
Psalm 118:5	Toen ik de heid'nen aan zag rukken
	Als g' in nood gezeten
	Als God, mijn God, maar voor mij is
	Een vaste Burcht is onze God
	Glorie aan God
	Ik bouw op U
	Ik kijk omhoog
	'k Stel mijn vertrouwen
	Wie op de Heer' vertrouwen

INTRODUCTIE OP DE VERTELLING OPTIE 1

In het bijbelverhaal gaat het over vertrouwen. Wanneer vertrouw je de ander? We zijn hier met meerdere kinderen bij elkaar. Vertrouw jij de anderen? En kan de ander jou vertrouwen?

Laat de kinderen groepjes maken van vijf. Zorg ervoor dat het verschil in lengte zo klein mogelijk is. De kinderen vormen een kring. Een kind wordt geblinddoekt en staat in het midden van de kring. Als iedereen er klaar voor is, houdt het geblinddoekte kind zich stijf als een plank en laat zich rustig in de armen van de omringende kinderen vallen. De groep duwt het middelste kind steeds naar de andere kant van de cirkel. Er ontstaat een wieg-effect. Na een paar minuten wisselen. Laat alle kinderen die durven het ervaren.

Vragen die na afloop gesteld kunnen worden zijn:

Hoe was dit om te doen? Wat maakte het veilig of onveilig? Kon je je overgeven aan de armen van de kinderen? Wat is belangrijk als je in het midden staat? Wanneer kan je de ander vertrouwen?

INTRODUCTIE OP DE VERTELLING OPTIE 2

Geef alle kinderen een post-it en een pen. Beantwoord de volgende vraag: Wat is vloeken? (Het is niet de bedoeling dat je een vloek opschrijft.)

De kinderen plakken de post-its op een bord of op een muur. Daarna bespreek je de antwoorden en vat je het samen. (Vloeken is het misbruiken van de naam van God of van Jezus. Vloeken gebeurt vanuit verbazing, frustratie of verontwaardiging. Ook zonder Gods naam te noemen kan iemand God lasteren.)

Laat een poster van de Bond tegen het vloeken zien. Met vloeken breekt er iets. In het bijbelverhaal hoor je dat er iets breekt bij David. Het raakt David als zijn God gelasterd wordt. Luister maar.

